

Verdal kommune

Budsjett 2006

10. november 2005

1. INNLEDNING.....	3
1.1 RÅDMANNENS KOMMENTARER.	3
2. STATSBUDDSJETTET.....	6
3. KOMMUNALE INNTEKTER.....	7
3.1 SKATT OG RAMMETILSKUDD.....	7
3.2 EIENDOMSSKATT.	7
3.3 ANDRE INNTEKTER.	7
4. INVESTERINGSBUDDSJETT.....	7
4.1 ORDINÆRE INVESTERINGER.....	7
4.2 INVESTERINGER BETALINGSTJENESTENE.....	10
4.3 RENTER OG AVDRAG.....	12
4.4 OPPTAK AV STARTLÅN.....	12
5. DRIFTSBUDDSJETT.....	13
5.1 HOVEDOVERSIKT DRIFT.....	13
5.2 TJENESTEOMRÅDENE.....	14
5.2.1 <i>Rådmannens stab</i>	14
5.2.2 <i>Oppvekst samlet</i>	15
5.2.2.1 Vuku, Garnes og Volden oppvekstområde.....	16
5.2.2.2 Stiklestad og Leksdal oppvekstområde.....	17
5.2.2.3 Ørmelen og Verdalsøra oppvekstområde.....	18
5.2.2.4 Verdalsøra ungdomsskole.....	19
5.2.2.5 Vinne og Ness oppvekstområde.....	19
5.2.3 <i>Kulturtjenesten</i>	20
5.2.4 <i>Flyktningetjenesten</i>	20
5.2.5 <i>Pleie og omsorg samlet</i>	21
5.2.5.1 Vinne pleie- og omsorgsdistrikt.....	22
5.2.5.2 Øra pleie- og omsorgsdistrikt.....	24
5.2.5.3 Vuku pleie- og omsorgsdistrikt.....	25
5.2.6 <i>Sosialtjenesten</i>	25
5.2.7 <i>Teknisk drift</i>	26
5.2.8 <i>Brann og beredskap</i>	27
6. INNHERRED SAMKOMMUNE.....	27
7. VEDLEGG.....	28

1. Innledning.

1.1 Rådmannens kommentarer.

For året 2006 er det lagt opp til en delt behandling av økonomiplan og budsjett. Økonomiplan for perioden 2006 –2009 ble vedtatt i Verdal kommunestyre 31. oktober 2005 og budsjettet for 2006 blir behandlet som egen separat sak i kommunestyret 12. desember.

Det vises til de mer langsiktige og strategiske vurderingene som er beskrevet i økonomiplanen. Foreliggende budsjettforslag er bygd opp omkring de føringer og vedtak som kommunestyret fattet vedrørende økonomiplanen.

Økonomi

Kommunen har siden 2001 hatt som hovedmål å nedbetale akkumulert underskudd på kr 23 mill. kroner i perioden 2003 – 05. Nedbetalt underskudd skulle i neste omgang bidra til en økonomisk handlefrihet for kommunen på 3% av netto driftsresultat. Underskuddet er nedbetalt, men rådmannens forslag til budsjett for 2006 innebærer at målet om avsetning ikke nås.

Rådmannen har derfor overfor kommunens virksomhetsledere, gitt uttrykk for at hvert enkelt virksomhetsområde må skape sin egen buffer ved å styre mot et forbruk på 98 % av budsjetttrammen ved årets slutt.

Kommunen har gjennomført en rekke tiltak de siste årene for å oppnå økonomisk handlefrihet. Ny organisasjon fra 1.1.2003 med tilhørende nedbemanning på ca. 60 årsverk, etablering av Arbeid og Velferd og Innherred Samkommune har vært meget viktige strategiske grep for å kunne nå de økonomiske omstillingsmål.

Budsjettets inntektsside er for en stor del knyttet til skatt og rammetilskott. I økonomiplanen ble denne inntekten anslått til kr 365.390.000. Forslaget til statsbudsjett fra Regjeringen Bondevik reduserte dette med ca. 5 mill. kroner. Forslaget fra ny regjering Stoltenberg om en økning i kommunesektorens frie inntekter innebærer en økt inntekt i forhold til regjeringen Bondeviks forslag til statsbudsjett på ca. 9 mill. kroner Totalt betyr dette en inntekt fra skatt og rammetilskudd på 369.500.000 kroner.

Det forutsettes uendret eiendomsskatt i 2006.

Over hele organisasjonen utføres det en tjenesteproduksjon som oppfattes som god ut fra de brukerundersøkelser som er utført. Dette på tross av at kommunen bruker mindre ressurser pr. innbygger på nesten alle tjenesteområder sammenlignet med andre kommuner.

Verdal kommune har likevel de siste åra slitt med et merforbruk i forhold til budsjettet, økende fra ca. 4 mill. kr. i 2003 til 8 mill. kr. ved tredje kvartal 2005. De siste åra er underskudd unngått kun på grunn av ikke-budsjetterte inntekter av ikke-varig karakter, og forutsatt aktivitetsreduksjon i budsjett 2005 er ikke gjennomført til fulle.

For høyt aktivitetsnivå er dermed utgangspunktet når 2006-budsjettet skal legges. Dette betyr at de samme forutsetninger som ble lagt for budsjett 2005 når det gjelder aktivitetsnivå, også må gjelde for 2006-budsjettet. Arbeidet med reduksjon i aktiviteten må fortsette med samme trykk som før.

Rådmannen har i samsvar med kommunestyrets vedtak gjennomført en beregning av minsteavdragsbetaling på lån for kommunen. Disse beregningene viser at det vil være mulig å redusere de årlige nedbetalingene av lånene.

I det lange løp vil det være fordyrende å utsette avdrags betalingen, i og med at de samlede renteutgiftene da vil øke. Samtidig har vi nå et historisk lavt rentenivå, således vil det være gunstig å nedbetale på lån nå.

Rådmannen har i sine beregninger for renter og avdrag lagt til grunn at lånene i gjennomsnitt skal nedbetales over 23 år. Dette innebærer en noe lavere nedbetalingstakt enn hva tilfellet har vært fram til og med 2004, men høyere enn hva som vil være et minimum.

Når det gjelder rentenivået framover er det lagt til grunn en svak økning i løpet av 2006. Det beregnes ikke renter på lån som opptas i 2006.

Kommunale tjenester – prioriteringer

Rådmannens forslag til budsjett 2006 innebærer samlet sett en kvalitetsøkning på de kommunale tjenester, til tross for at en rekke tjenesteområder drives med stor stramhet.

Det er lagt inn 0,4 mill. kroner til inntak av lærlinger i 2006. Rådmannens ambisjon er inntak av 6 nye lærlinger i 2006.

På pleie og omsorg er vi i slutføringen av bygging av nye sykeheimsplasser og omsorgsboliger i henhold til plan, med 7 nye boliger i Vuku, 7 boliger i Vinne distrikt og 5 psykiatriboliger på Øra. Tjenesten tilføres til sammen 12 nye årsverk til drift av demensavdeling ved Vinne PLO og nye omsorgsboliger/ trygghetsboliger i Vuku PLO.

Utfordringen på pleie og omsorg er at situasjonen innenfor hjemmebasert omsorg er svært krevende og vanskelig, med overforbruk på budsjettet de siste åra.

Også på oppvekstområdene økes kvaliteten på tjenestetilbudet bl.a. ved investeringer på Verdalsøra ungdomsskole og Vuku oppvekstsenter samt på barnehage med 13 mill. kr. i 2006. Samlet er det planlagt investeringer for 51 mill. kr. på oppvekt i perioden 2006-2009.

I tillegg kommer investering på 10 mill. kr. på svømmehall i økonomiplanperioden.

På driftsbudsjettet styrkes oppvekst med kr. 500.000,- til kommunal egenandel på kunnskapsløftet og til oppfølging av plan for kvalitetsutvikling på oppvekst, samt kr. 300.000,- til gjennomføring av leirskole for elvene i 8. klasse.

I tillegg er det lagt inn kr. 800.000,- til innkjøp av lærebøker i grunnskolen i forbindelse med innføring av ny læreplan.

På kultur er det planlagt investeringer for 1,8 mill. kr. til idretts- og kulturformål i 2006.

I økonomiplanperioden er investeringene på til sammen 8,8 mill. kr. til idretts- og kulturanlegg, aula/foaje ved Verdal videregående skole og utvikling av Stiklestad. Budsjettet gir således rom for at kommunen kan gå i partnerskap med lag og foreninger for å realisere utbyggingsprosjekt innen fritid og kultursektoren.

Forøvrig er tjenesten prioritert ved økt ramme til kulturskolen, fordelt på husleie Tindved kulturhage og undervisning.

De samlede investeringer ekskl. investeringer i betalingstjenestene har økt fra 105,5 mill. kr. i perioden 05-08 til 118,7 mill. kr. i perioden 06-09. Det er viktig å være oppmerksom på at prioritering av investeringer innebærer økte låneomkostninger i driftsbudsjettet, og dermed reduksjon i driftsrammen til øvrig aktivitet.

Forebygging spesielt blant barn og unge, er i samsvar med prioritering på økonomiplanseminar på Stiklestad 3. juni 2005 og økonomiplan 2006-2009, fulgt opp i budsjett 2006 ved avsatt pott til forebyggende tiltak på kr. 1.000.000,-, diverse investeringer på barnehage og skole, midler til fritidstiltak på oppvekstbudsjettene og satsning på idretts- og kulturanlegg.

Etter rådmannens skjønn medfører den sterke veksten i kostnader på områder som økonomisk sosialhjelp, barnevern og spesialtiltak i barnehage/skole at satsning på økt forebygging ikke kan utsettes. Dette til tross for at slik satsning i perioden før den gir resultater, vil spise av ressursene til ordinær tjenesteyting.

Forebyggende tiltak blant barn og samhandling mellom ulike virksomhetsområder/enheter bør ligge til grunn for de tiltak som skal prioriteres.

Rådmannen har videre forventninger til at prosjekt under oppstart vedr. integrering av personer med minoritetsbakgrunn, skal gi de enkelte en bedre livskvalitet og en økt verdiskaping i kommunen.

Sanering av spredte avløp med forsering av utbygging i Leksdal, Fleskhus og Fætten er viktige infrastrukturtiltak. Det samme er investeringer på til sammen 8 mill. kr. på kommunale veger. ENØK-investering forventes å gi rask inntjening.

Investeringsprogrammet for utvikling av sentrum og industriområdet fortsetter i 2006 med 1 mill kroner. I 2006 må det settes fokus på opparbeidelse av nye næringsarealer i Verdal Industripark. Det er ikke oppført investeringsmidler direkte relatert til opparbeidelse av Ørin Nord. Det forutsettes at eventuell kommunal andel kan finansieres ved salg av næringsarealer.

Etter en øking av sykefraværet i årene 2002 og 2003 har vi nå i løpet av 2004 og 2005 hatt en gledelig positiv utvikling i sykefraværet. Denne positive utvikling blir det viktig å ta vare på i 2006 gjennom god ledelse, myndiggjorte og dyktige medarbeidere og målrettet HMS arbeid.

Omstilling og effektivisering

I evalueringen av utviklings- og omstillingsprosjektet "Ny struktur" i Verdal kommune, gjennomført av Oddbjørn Vassli, er det anbefalt videre oppfølging på fire områder i kommunen;

1. Politisk organisering
2. Rådmannsfunksjonen
3. Antall virksomhetsområder
4. Strategisk kompetanseplan

Oppfølging av disse fire områdene vil bli gjennomgått i egen sak.

Rådmannen vil likevel påpeke utfordringer som behovet for å øke samordningen i grensesnittet mellom enhetene i pleie og omsorg og ISK-enheten helse/rehabilitering, og mellom enhetene på oppvekst og ISK-enheten Barn/familie.

I Vasslis anbefaling, pkt. 3, påpekes det at antall virksomhetsområder bør vurderes.

Med bakgrunn i at det over tid har vært manglende handlingsrom på oppvekstenhetene, og med de utfordringer en ser framover, kan tiden være moden for en utredning av strukturen på oppvekst.

En strategisk kompetanseplan som verktøy for å sikre tilstrekkelig kompetanseheving blant kommunens ansatte, slik det påpekes i pkt. 4, er en nøkkel i det videre omstillings- og effektiviseringsarbeidet. I planen må spredning av kunnskap som allerede finnes i organisasjonen gjennom internopplæring, være et vesentlig element. Dette er aktuelt innenfor flere områder, IT-opplæring kan være et godt eksempel.

Kommunens overordna mål om å bidra til å skape et lokalsamfunn med god bokvalitet, et levende kulturliv og utviklingsorientert næringsliv står fast.

Dette innebærer at arbeidet med å dreie fordelingen av ressurser fra ordinært kommunalt tjenestetilbud til utviklingsarbeid rettet mot næringsutvikling og bosetting, samtidig som vi omfordeler midler fra ordinære tjenester til forebygging må fortsette. Budsjett 2006 innebærer en god start på dette arbeide.

Økte frie rammer til kommunen gjennom statsbudsjettet er utlukkende gått til forbedret tjenesteproduksjon.

2. Statsbudsjettet.

Hovedelementene i statsbudsjettet fra Regjeringen Bondevik:

- Fra 2005 til 2006 er det på landsbasis en nominell vekst i kommunesektorens inntekter på 2,9 milliarder kroner, dvs. ca 1,25 prosent. Av dette utgjør frie inntekter 1,9 milliarder kroner.
- De frie inntektene inkluderer 400 millioner kroner til nye læremidler og 190 millioner kroner til helårs effekt av timetallsutvidelsen i 2005..
- Selskapsskatten ble delvis tilbakeført til kommunene fra 2005. Samtidig med statsbudsjettet legges det fram en stortingsmelding om tilbakeføring av en del av selskapsskatten til kommunene og omlegging av inntektsutjevninga. Selskapsskatten i 2005 og 2006 vil bli tilført som rammeoverføring.
- Som ledd i omlegging av inntektssystemet legges det opp til at skattedelen av kommunens samlede inntekter skal økes til 50 prosent fra 2005.
- Grunnopplæringen: Reform og økt satsning, 4 uketimer ekstra for 1-4 klasse, økt tilskudd til språklige minoriteter, 500 mill kr. til kompetanseheving, 135 mill kr. til utvidet timetall i grunnskolen til kommunene, 40 mill kr. til nye læreplaner.
- Prioritering av barnehager, psykiatri, ressurskrevende brukere med øremerkede overføringer:
  - ◊ Tilskudd til barnehager økes med 1,1 mrd kr. Det foreslås 7600 nye heltidsplasser til barn under 3 år i 2006. Utbygging prioriteres foran lavere foreldrebetaling nå.
  - ◊ Tilskudd til psykiatri økes med 0,4 mrd. kr. Styrking av opptrappingsplan, fokus på storbyproblematikken, omfordeling som følge av nye kriterier i inntektssystemet 2004.
  - ◊ Tilskudd til ressurskrevende brukere øker med ca. 0,3 mrd. kr.
- Investeringsrammen for skoleanlegg er for 2006 på 2 milliarder kroner og for kirkebygg på 500 millioner kroner.
- Moms på matvarer økes med 1 %. Dette gir høyere utgifter, men kompenseres gjennom momskompensasjonsordningen.
- Anslått pris og kostnadsvekst i kommunesektoren i 2005 er på 2,8 prosent, fordelt med 3,5 prosent på lønn og 1,5 prosent på varekjøp.

Verdal kommune får en nominell vekst i frie inntekter på 3,6 prosent

Hovedelement i forslag fra ny regjering Stoltenberg:

- Kommunesektorens frie inntekter foreslås økt med til sammen 5,7 milliarder kroner. Dette er 3,8 milliard mer enn forslag fra regjeringen Bondevik. For Verdal kommune utgjør dette en merinntekt på ca. 9 millioner kroner, tilsvarende ca 2,5 prosent økning i de frie inntektene.
- Satsene for barnehager foreslås redusert til 2.250 kroner fra 1. januar 2006. Rådmannen har lagt til grunn at dette vil bli finansiert ved at statstilskuddet økes forholdsmessig like mye.

3. Kommunale inntekter.

3.1 Skatt og rammetilskudd.

I økonomiplanen for 2006-09 var summen av skatt og rammetilskudd anslått til 365.390.000 kroner. Forslaget til statsbudsjett fra regjeringen Bondevik ville betydd en inntekt på 360,5 mill. kroner. Påplussing til kommunal sektor fra regjeringen Stoltenberg vil bety at summen av skatt og rammetilskudd blir ca. 369,5 mill. kroner, dvs. en økning på 9 mill. kroner sammenlignet med forslaget fra regjeringen Bondevik. Det er på denne bakgrunn lagt inn 210.873.000 kroner i skatt og 158.777.000 kroner i rammetilskudd. Til sammen 369.500.000 kroner.

3.2 Eiendomsskatt.

I økonomiplanen for 2006-09 foreslo rådmannen å beholde dagens satser for eiendomsskatt. Det foreslås ingen endringer i dette for budsjettet for 2006.

3.3 Andre inntekter.

I økonomiplanen for 2006-09 var integreringstilskuddet til flyktninger anslått til 13,6 mill. kroner. Nye beregninger, basert på neste års statstilskudd og antall vedtatte mottatte flyktninger innebærer at tilskuddet kan økes til 14,5 mill. kroner.

4. Investeringsbudsjett.

Kommunestyret gjorde vedtak om investeringene for kommende fireårsperiode ved behandlingen av økonomiplanen 31. oktober.

4.1 Ordinære investeringer

IKT-utstyr.

Det foreslås avsatt 2 mill. kroner årlig til IKT-utstyr m.m. Det vil hvert år være behov for utskifting av ulikt datautstyr, det gjelder både PC'er, skrivere, nettverk m.m.

Fortsatt vil også opprettelsen av samkommunen framtinge / framskynde en del investeringer i kommunikasjonslinjer, servere, nettverksutstyr og felles systemer.

Diverse kontorteknisk utstyr.

Erfaringer viser at det til enhver tid vil være behov for en fornyelse av en del større kontorutstyr. Det avsettes 0,1 mill. kroner årlig i planperioden, til sammen 0,4 mill. kroner.

Rehabilitering av den kommunale bygningsmasse

Det vil alltid være et behov for investeringer på den kommunale bygningsmasse. Spesielt kan nevnes mindre ombyggningsarbeider på for eksempel barnehager og administrasjonsbygninger. Det foreslås til sammen 4 mill. kroner til formålet i perioden 2006-09.

Utbygging av barnehage.

I barnehageplanen som nå er til revidering er det planlagt å utvide Ørmelen barnehage til 4 avdelings barnehage. Kostnaden er estimert til 6 mill. kroner. Det forutsettes da at avdelingen ved Granvegen avikles. Dagens ordning med tilskudd til barneutbygging avsluttes i 2006. Av den grunn ønskes utbyggingen gjennomført i 2006.

Det foreligger også planer om utbygging av ny 4-avdelings barnehage på Reinsholm.

Utbyggingskostnaden er estimert til ca.14 mill. kroner. I tillegg må regulert tomt på Reinsholm erverves. Kostnaden for kjøp av tomten er estimert til ca.2 mill. kroner.

Det er ikke realistisk å gjennomføre dette prosjektet i planperioden. Rådmannen vil foreslå at det avsettes midler til kjøp av tomt i 2006.

Verdal svømmehall.

Verdal svømmehall begynner å bli svært nedslitt. I løpet av få år vil en stå over valget mellom å oppgradere hallen eller å legge den ned. Rådmannen anser det derfor svært viktig for kommunen å ha et svømmehalltilbud i kommunen.

Kostnaden for oppgraderingen er i dag estimert til ca. 10 mill. kroner, hvorav 1/3 forutsettes dekkes over tippemidler. En bieffekt av oppgradering vil i tillegg være reduserte energikostnader.

I økonomiplanen foreslås det bevilget 3,0 mill. kroner til tiltaket i 2008 og 7,0 mill. kroner i 2009.

Verdalsøra barneskole.

Ved Verdalsøra barneskole er det behov for tilpasninger til gruppeundervisning.. Overgangen fra klasser til grupper medfører behov både for større og mindre undervisningsrom enn dagens løsninger. En har pr. i dag ikke noe eksakt overslag over den økonomiske størrelsen på disse investeringene. Rådmannen foreslår at det bevilges 1 mill. kroner i 2007, 4 mill. kroner i 2008 og 5 mill. kroner i 2009, totalt 10 mill. kroner.

Verdaløra ungdomsskole, Vuku oppvekstsenter.

Første trinn av utbyggingen ved Verdalsøra ungdomsskole og Vuku barne- og ungdomsskole er nå slutført. I budsjetter for 2005 ble det avsatt 1 mill. kroner til planlegging av andre byggetrinn på begge ungdomsskolene.

I Vuku vil paviljongen bli erstattet med et nytt bygg, samt bygningsmessige tilpasninger i forbindelse med funksjonshemmede. Videre er det en generell oppgradering av bygningsmassen.

Ved Verdalsøra ungdomsskole vil investeringen bli benyttet til oppgradering av elevareal for å kunne gi tilfredsstillende lokaler for framtidig pedagogikk. Det legges inn 7 mill. kroner i 2006 og 22 mill. kroner i 2007.

Mindre tiltak på skoler

Det vil alltid være behov for mindre investeringstiltak innenfor skolesektoren. Det er avdekket et stort behov for utskifting/rehabilitering av tak ved flere skoler. En ytterligere utsettelse av dette kan medføre lekkasjer og dermed store vedlikeholdskostnader. Det foreslås til sammen 4 mill. kroner til formålet.

Idretts- og kulturanlegg.

For å kunne realisere ulike prosjekt innen idrett og kultur er det ofte nødvendig med en andel kommunalt bidrag i en investeringsfase. I planperioden kan dette gjelde følgende områder: utvidelse golfbane, motorsportssenter, skytebane m.m.

Der er satt av 3,8 mill. kroner til dette formålet i perioden 2006-09.

Aulaen ved Verdal videregående skole.

Det er satt av 1 mill. kroner til dette formålet i 2006.

Påbygg Verdal Bo- og helsetun.

Det er utrykt stor plassmangel ved Verdal Bo- og helsetun. Dette kan løses ved å bygge på en ny 2. etasje på administrasjonsfløya. Dette vil kunne gi 250 m² ekstra areal. Anslagsvis vil dette ha en kostnadsramme på 5 mill. kroner. Dette er lagt inn i planen i 2008.

Medisinsk akuttutstyr legesentrene.

Legesentrene har på forespørsel kommet med en oversikt over behovet for nytt utstyr. Ved Vuku legesenter mangler det i sin helhet slikt utstyr, dette gjelder radio, akutt koffert m.v. Det legges inn 300.000 kroner i 2006. Dette er nytt i forhold til den vedtatte økonomiplanen for 2006-09.

Ulike tiltak pleie og omsorgstjenester.

Fra etatens side er det påpekt behov for utskifting/vedlikehold av forskjellig utstyr og større inventar innen pleie- og omsorgstjenesten. Det er lagt inn 1,4 mill. kroner til sammen for perioden.

Kirker og kirkegårder.

Det er satt av 2 mill. kroner samlet for planperioden. Det vises for øvrig til forslag til Økonomiplan 2006-09 for Verdal Kirkelige Fellestråd.

Gjeldssanering Stiklestad Nasjonale Kultursenter.

Det vises til tidligere vedtatt økonomiplan for perioden 2004-07. Kommunestyret vedtok å avsette til sammen 3,5 mill. kroner til dette formålet for perioden 2004-06. Det gjenstår å bevilge 1,1 mill. kroner til formålet i 2006..

Utvikling Stiklestad

Gjennomføring av reguleringsplanen på Stiklestad, eventuelt gjeldssanering og andel av kostnader til andre utviklingstiltak vil medføre en investeringsstøtte fra eierne Verdal kommune og Nord-Trøndelag fylkeskommune. Inntil det bevilges midler til riksvegene over statsbudsjettet, bør kommunen avlaste Verdal boligselskap AS med de utgifter de har med

Heirhuset som tidligere er innløst, og som skal saneres. Dette utgjør ca 1,5 mill kroner og er å regne som en forskuttering av riksveganlegget. Kommunen er videre i forhandlinger med

Opplysningsvesenets fond om innløsning av areal fra Prestegården. Det forventes en avklaring i 2005 som kan avstedkomme en utgift på ca 1,5 mill kroner.

Hvor stor kommunens andel av de øvrige utviklingskostnader på Stiklestad blir, er på dette tidspunkt ikke avklart. Det foreslås avsatt 4 mill. kroner for perioden 2006 til 2009. I tillegg kommer bevilgningen til gjeldssanering på til sammen 3,5 mill. kroner.

Utvikling av sentrumsområdet/industriområdet.

I planperioden vil det utløses et investeringsbehov knyttet til Ørin nord avhengig av hvilken organisasjonsform som blir valgt. I sentrum gjenstår utbygging av ny undergang under jernbanen. Prosjektet er tidligere forutsatt finansiert i et partnerskap mellom kommunen, næringslivet og Jernbaneverket. Det foreslås avsatt til sammen 4 mill. kroner i planperioden.

Ny brannstasjon/Ny brannbil.

Ny brannstasjon er nå ferdigstilt. Det gjenstår investeringer til inventar og utstyr og nødvendige utendørsanlegg. Det foreslås bevilget 0,5 mill. kroner til dette i 2006. Total kostnad for hele prosjektet blir da på 4,5 mill. kroner.

Innkjøp av ny brannbil foretas som tidligere foreslått i 2007. Samlet betyr dette en investering innen brann på 7,5 mill. kroner i perioden 2004-07.

Enøk tiltak.

Til ulike energiøkonomiseringstiltak avsettes det 5,5 mill. kroner i planperioden. Spesielt vil det bli fokusert på utskifting av PCB holdige lysarmaturer i alle kommunale bygg. Dette foreslås gjort i løpet av 2006 og 2007.

Utskifting PCB gatelys.

På lik linje med behovet for å skifte PCB holdig lysarmatur i kommunale bygg er det påkrevet å gjøre det samme for gatelysarmatur. Samlet kostnad med dette er estimert til 2,5 mill. kroner. Dette beløpet føres opp for årene 2006-08.

Kommunale veger.

For forsterkning, reasfaltering og nyasfaltering av kommunale veger foreslås en årlig investering på 2 mill. kroner. Dette er en årlig økning på 1 mill. kroner sammenlignet med gjeldende økonomiplan. Veivedlikeholdet har i en årrekke vært nedprioritert. For at vi ikke skal få et alt for stort etterslep er det stort behov for å styrke disse investeringene.

Spesielt nevnes utbygging av gang og sykkelveg Sulkryset-Verdalsøra skole. Dette vil være et prosjekt som samfinansieres med Statens vegvesen. Prosjektet er i dag estimert til 5 mill. kroner, hvorav det er forutsatt at kommunen går inn med 50 prosent av kostnadene.

Totalt innebærer dette en investering på 8.0 mill. kroner til vegformål i perioden.

Maskiner.

I maskinparken er det behov for utskifting av vegskrape, dagens maskin er fra 1992 og bør utskiftes innen en treårsperiode. Kostnaden for denne ligger på ca. 2,5 mill. kroner. Dette føres opp i 2008.

For de øvrige årene i planperioden føres det opp tilsammen 1 mill. kroner.

4.2 Investeringer betalingstjenestene.

Tiltak hovedplan vannforsyning.

Til sammen er det foreslått å bruke 21 mill. kroner til dette formål i planperioden. Midlene vil bli brukt til tilknytning av Garnes kommunale vannverk til kommunens hovedvannverk med Leksdalsvatnet som vannkilde, oppgradering/større restaureringsarbeider ved Hallemsåsen vannrenseanlegg, samt bygging av nye rundkjøringsledninger Lein – Hammer. I tillegg vil private vasslag i Ulvilla og Skjørholm bli tilknyttet kommunens vannverk.

Sanering av eksisterende kloakkanlegg.

Det er et stort behov for utbedring av eksisterende kloakknnett i sentrum. Det foreslås benyttet 4,5 mill. kroner årlig i perioden 2006-2009. Til sammen er det foreslått å bevilge 18 mill. kroner til formålet i planperioden. Midlene vil bli benyttet til utbedring av eksisterende kloakknnett spesielt på Ørmelen. Det er et mål for arbeidet å minske faren for kloakk-tilbakeslag til et minimum, samt sørge for at mest mulig ren kloakk blir ført fram til kommunens kloakkrenseanlegg.

Det økonomiske oppgjøret etter kloakkskaden i 2003 er nå avsluttet. Dette medførte at kommunen måtte dekke ca. 2 mill. kroner av forsikringsskaden selv. Dette er utgiftsført i 2005, men det mangler finansiering. Dette foreslås oppført i 2006. Totalt i 2006 blir det da 6,5 mill. kroner

Spredt avløp.

For sanering av kloakk i spredt bebyggelse foreslås investert tilsammen 13 mill. kroner i planperioden. Midlene er planlagt benyttet til sanering av spredte utslipp, spesielt i Sør-Leksdal. Planlegging av dette anlegg er igangsatt og vil bli ferdigstilt i løpet av 2006. I tillegg vil vi se på sanering av spredte utslipp på Fleskhus, Fættan og i Nord-Leksdal mm.

Ny feiebil.

I 2005 er det opprettet en ny stilling som feier. Det er behov for å anskaffe en ny feierbil i 2006. I tillegg vil det være behov for å komplementere utstyr i forbindelse med feierordningen. Det foreslås avsatt 0,5 mill. kroner i 2006.

Ordinære investeringer 2005-09

Tiltak	2006	2007	2008	2009	Sum
IT-investeringer	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
Kontorteknisk utstyr	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
Verdalsøra ungdomsskole og Vuku oppvekstsenter	7,0	22,0	0,0	0,0	29,0
Verdaløra barneskole	0,0	1,0	4,0	5,0	10,0
Utbygging ny barnehage	5,0	3,0	0,0	0,0	8,0
Verdal svømmehall	0,0	0,0	3,0	7,0	10,0
Rehabilitering av den kommunale bygningsmasse	1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
Mindre tiltak på skoler	1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
Påbygg Verdal Bo- og helsetun	0,0	0,0	5,0	0,0	5,0
Innkjøp medisinsk akuttutstyr legesentrene	0,3	0	0	0	0,3
Ulike tiltak omsorgstjenester	0,3	0,4	0,3	0,4	1,4
Idretts- og kulturanlegg	0,8	1,0	1,0	1,0	3,8
Aula/foaje VVGS	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Kirker/kirkegårder	0,5	0,5	0,5	0,5	2,0
Gjeldssanering SNK	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1
Utvikling Stiklestad	0,0	2,0	2,0	0,0	4,0
Utvikling sentrum/Industriområdet	1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
Ny brannbil	0,0	3,0	0,0	0,0	3,0
Ny brannstasjon	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5
Enøk tiltak	2,5	1,0	1,0	1,0	5,5
Utskifting PCB gatelys	0,5	1,0	1,0	0,0	2,5
Maskiner	0,3	0,3	2,5	0,4	3,5
Kommunale veger	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
Til sammen	26,9	42,3	27,4	22,4	119,0

Investeringer betalingstjenestene 2006-09

Tiltak	2006	2007	2008	2009	Sum
Hovedplan vannforsyning	6,0	5,0	5,0	5,0	21,0
Sanering eksisterende kloakk	6,5	4,5	4,5	4,5	20,0
Spredt avløp	4,0	3,0	3,0	3,0	13,0
Feiebil m/ utstyr	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5
Til sammen	17,0	12,5	12,5	12,5	54,5

Nedenfor vises finansieringen av investeringene. Som det framgår av denne, er det ikke planlagt egenfinansiering for noen av investeringene. Tilskuddet på 3,3 mill. kroner er forutsatte spillemidler i forbindelse med rehabilitering av svømmehallen

Finansiering	2006	2007	2008	2009	Totalt
Totale investeringer	43,9	54,8	39,9	34,9	171,5
Finansiering:					
Bruk av lån	43,9	54,8	38,9	32,6	168,2
Bruk av tilskudd/salg	0,0	0,0	1,0	2,3	3,3

4.3 Renter og avdrag.

Rådmannen har i samsvar med kommunestyrets vedtak gjennomført en beregning av minsteavdragsbetaling på lån for kommunen. Beregningene er nå gjennomgått og kvalitetssikret av revisjonen. Disse beregningene viser at den sammensetningen kommunens låneportefølje har, innebærer at lånene må nedbetales over maksimum 30 år. I det lange løp vil det være fordyrende å utsette avdrags betalingen, i og med at de samlede renteutgiftene da vil øke. Samtidig har vi nå et historisk lavt rentenivå, således vil det være gunstig å nedbetale på lån nå.

Ved utgangen av året vil låneopptaket være på vel 500 mill. kroner. Forutsatt en nedbetaling over 23 år gir dette en avdragskostnad i 2006 på 23 mill. kroner. Rådmannen har ført opp dette beløpet i forslaget til budsjett for 2006.

Rådmannen har i sine beregninger for renter og avdrag lagt til grunn at lånene i gjennomsnitt skal nedbetales over 23 år. Dette innebærer en lavere nedbetalingstakt enn hva tilfellet har vært fram til og med 2004, men betydelig høyere enn hva som vil være et minimum.

Rådmannen vil samtidig foreslå at ved regnskapsføringen av avdrag for 2005 legges samme nedbetalingstid til grunn som rådmannen nå foreslår for 2006.

Når det gjelder rentenivået framover er det lagt til grunn en svak økning i rentenivået i løpet av 2006.

Det forutsettes videre at kommunen får en inntekt fra ulike plassering av likvider på 1 mill. kroner årlig.

De foreslåtte investeringer forutsatt de forutsetninger som er lagt foran, gir følgende kapitalutgifter:

Netto renteutgifter:	16.365.512 kroner
Avdragsutgifter:	23.000.000 kroner
Totalt:	39.365.512 kroner

4.4 Opptak av Startlån.

I økonomiplanen for 2006-09 var det lagt inn 5 mill. kroner i Startlån pr. år. I Boligsosial handlingsplan er det dokumentert et behov på 11 mill. kroner pr. år i planperioden. For å imøtekomme intensjonene i denne planen anbefaler rådmannen at søknad om Startlån for 2006 oppjusteres til 8 mill. kroner.

Renteutgifter og renteinntekter forutsettes å bli like store, 3.000.000 kroner.

Avdragsinntekter/avdragsutgifter forutsettes å bli like store i 2006, 1.500.000 kroner.

Rentene budsjetteres i driftsbudsjettet, mens avdragene budsjetteres i investeringsbudsjettet.

5. Driftsbudsjett

5.1 Hovedoversikt drift.

	Regnskap	Budsjett	Forslag budsjett
	2 004	2 005	2 006
Skatt på inntekt og formue	185 370 093	191 240 000	210 873 000
Rammetilskudd	156 921 716	154 500 000	158 777 000
Ekstraordinære skjønnsmidler	300 000	0	0
Sum	342 591 809	345 740 000	369 650 000
Eiendomsskatt	9 979 134	10 200 000	10 200 000
Integreringstilskudd flyktninger	15 261 650	13 600 000	14 500 000
Kompensasjonstilskudd omsorgsboliger	2 078 582	2 720 000	3 200 000
Kompensasjonstilskudd skoler	1 253 000	1 220 000	1 900 000
Momskompensasjon	12 317 452	6 071 467	6 000 000
Sum inntekter	383 481 627	379 551 467	405 450 000
Renter	14 448 694	13 965 510	16 365 512
Avdrag	27 596 802	29 000 000	23 000 000
Netto kapitalutgifter	42 045 496	42 965 510	39 365 512
Bruk av overskudd	374 275	1 147 346	0
Inndekning tidl. års underskudd	6 850 000	3 450 000	0
Frie inntekter, kapitalutgifter og underskudd	335 320 406	334 283 303	366 084 488
Reservert bevilgning inkl lønnsoppgjør 2006		0	9 900 000
Bruk av tidligere avsetning		1 645 626	
Rådmannens stab	16 408 168	15 572 166	14 876 000
Oppvekstområdene	105 815 494	110 063 738	116 495 389
<i>Felles skole og oppvekst</i>	<i>7 771 053</i>	<i>8 752 868</i>	<i>9 421 000</i>
<i>Vuku, Garnes og Volden</i>	<i>21 188 135</i>	<i>22 190 823</i>	<i>23 305 425</i>
<i>Stiklestad og Leksdal</i>	<i>14 131 041</i>	<i>15 111 752</i>	<i>16 176 285</i>
<i>Ørmelen og Verdalsøra</i>	<i>27 712 590</i>	<i>29 925 790</i>	<i>30 626 260</i>
<i>Verdalsøra ungdomsskole</i>	<i>19 254 199</i>	<i>18 906 251</i>	<i>19 890 898</i>
<i>Vinne og Ness</i>	<i>15 758 476</i>	<i>15 176 254</i>	<i>17 075 521</i>
Pleie og omsorg og funksjonshemmede	102 469 186	108 825 288	117 752 714
<i>Vinne pleie og omsorgsdistrikt</i>	<i>32 844 754</i>	<i>34 464 202</i>	<i>39 674 544</i>
<i>Øra pleie og omsorgsdistrikt</i>	<i>60 299 070</i>	<i>64 302 056</i>	<i>66 116 356</i>
<i>Vuku omsorgsdistrikt</i>	<i>9 325 362</i>	<i>10 059 030</i>	<i>11 961 814</i>
Sosialtjenesten	11 962 928	10 983 169	11 928 253
Kulturtjenesten	9 446 439	9 382 416	9 983 439
Flyktingetjenesten	12 420 501	12 052 601	12 629 573
Teknisk drift	10 799 139	9 939 954	11 672 700
Brann og beredskap	4 742 578	4 552 126	4 656 420
Kirken	5 585 000	5 085 000	5 237 000
Fordelt ramme Verdal	279 649 433	286 456 458	305 231 488
Ramme på tjenesteomr ISK (netto):	42 856 726	49 472 471	50 953 000
Resultat	12 814 247	0	0

5.2 Tjenesteområdene.

Beregning av lønn.

Som utgangspunkt for beregning av lønn for alle områder er lønnsnivået pr. 1. september 2005 lagt til grunn. Det er videre forutsatt en årslønnsvekst fra 2005 til 2006 på 3,5 prosent. Dette i samsvar med forutsetningene som er lagt i statsbudsjettet. Av dette utgjør overhendet fra i år ca. 0,7 prosent. Dette betyr at det er nødvendig å avsette ca. 2,8 prosent av budsjetterte kostnader med lønn og sosiale utgifter. Dette er beregnet til 8,5 mill. kroner som er avsatt på posten for Reserverte bevilgninger

5.2.1 Rådmannens stab

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1000 Politisk virksomhet		2 940 626	2 750 000
1001 Valg		415 000	0
1002 Kontrollvirksomhet		1 045 500	1 026 000
1200 Rådmannskontoret		7 704 133	7 296 000
1204 Tillitsmannsordningen		912 000	938 000
1801 Eldre Rådet		43 000	67 000
1802 Forliksrådet		-375 000	0
1803 Overformynderiet		83 000	86 000
1809 Reserverte bevilgninger		92 907	9 900 000
3254 Lærlinger		111 000	70 000
2311 Barne og ungdomsarbeid		150 000	200 000
2331 Skjenkekontroll		-50 000	-57 000
3250 Næringsarbeid		2 500 000	2 500 000
Total netto utgiftsramme	16 408 168	15 572 166	24 776 000

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for rådmannens stab for 2006 er på 24.776.000 kroner. Korrigert for Reserverte bevilgninger er budsjettet på 14.876.000 kroner.

I 2005 ble budsjettet for rådmannens stab redusert med til sammen 3 årsverk. Dette er nå effektivt.

Innenfor rådmannens stab vil en person redusere sin stilling fra 100 prosent til 60 prosent fra 1. januar 2006. Budsjettet for 2006 er redusert tilsvarende. Rådmannen er bekymret for den store reduksjonen som er foretatt de to siste årene. Viktige arbeidsoppgaver må legges bort, eventuelt overføres til andre medarbeidere. Over tid sliter dette på de ansatte.

Posten for reserverte bevilgninger er på til sammen 9,9 mill. kroner. I dette beløpet ligger 8,5 mill. kroner som er avsatt til neste års lønnsoppgjør.

Det er forutsatt en årslønnsvekst på 3,5 prosent fra 2005 til 2006. Det er beregnet et overheng fra 2005 til 2006 på ca. 0,8 prosent. Rådmannen har derfor avsatt 2,8 prosent av lønn/sosiale utgifter, tilsvarende 8,9 mill. kroner.

I tillegg er det avsatt 1 mill. kroner til forebyggende tiltak i 2006. Dette er midler som vil bli fordelt til virksomhetsområdene. Det er etter rådmannens mening spesielt innenfor oppvekstområdene det i 2006 skal satses på forebyggende tiltak.

Det er lagt inn 200.000 kroner til videreføring av ”Vukuprosjektet” ut året 2006. Det er i 2005 igangsatt mange ulike tiltak som skal bidra til å styrke bosetting og bokvalitet i Vuku. Prosjektet har sterk fokus på forebyggende tiltak overfor barn og ungdom. En begynner allerede å se effekter av prosjektet, men det vil være nødvendig med kommunal bistand for å sikre framdrift og kontinuitet i arbeidet gjennom 2006.

Den måten en arbeider på gjennom ”Vukuprosjektet” vil ha overføringsverdi til andre områder, både i egen kommune og resten av landet.

Videre er det avsatt 0,4 mill. kroner til inntak av lærlinger i 2006. Hvor mange lærlinger vi kan ta inn for dette beløpet vil avhenge av type lærlinger, eventuell omgjøring av assistentstillinger til lærlinger m.v. Rådmannen har som ambisjon å kunne ta inn 6 lærlinger i 2006.

Forliksrådet blir statlig fra 2006 og er på denne bakgrunn satt i null i 2006.

5.2.2 Oppvekst samlet.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006 for hele oppvekstområdet:

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reservert bevilgning	0	661 473	567 384
2010 Barnehager	0	5 363 214	4 615 836
2020 Grunnskoler	0	96 568 788	103 653 789
2150 Skolefritidsordninger	0	2 162 091	2 052 051
2313 Fritidsklubb Ørmelen	0	708 642	761 674
2220 Skoleskyss	0	3 700 000	3 900 000
3800 Svømmehallen	0	899 530	899 655
Total netto utgiftsramme	105 815 494	110 063 738	116 450 389

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til budsjett 2006.

Rådmannens budsjettforslag for oppvekstområdene for 2006 er på 116.450.389 kroner.

Dette inkluderer også områder som rent budsjetteknisk ligger under rådmannens ansvarsområde. Dette gjelder endel fellesutgifter for barnehager, tilskudd til private barnehager, skoleskyss for alle skolene og andre fellesutgifter i tilknytning til grunnskolen. For oversiktens skyld samles disse sammen med oppvekstområdene. Oversikten for disse områdene presenteres separat nedenfor.

Når det gjelder oppvekstområdene ble disse pålagt en besparelse for 2005 på ca. 3 mill. kroner. Områdene har ikke klart å gjennomføre de nødvendige reduksjoner i 2005. Dette bærer også kvartalsrapporten for 3. kvartal 2005 klart inntrykk av. I denne rapporten er merforbruket i 2005 stipulert til vel 2 mill. kroner for oppvekstområdene.

Områdene vil fortsette arbeidet med å tilpasse drifta også i 2006 for å nå de målene for reduksjon som ble vedtatt i budsjettet for 2005. Budsjettforslagene for det enkelte virksomhetsområde har lagt inn dette som premisser.

Det er vedtatt ny læreplan for skolen. Dette vil medføre betydelig behov for utskifting av lærebøker m.v. Det er lagt til grunn en forventning om at staten går inn med midler til denne satsningen.

Finansieringen av dette er ennå ikke klar. Det er således ikke innlagt kommunale midler til dette for 2006.

Det er vedtatt modell for fordelingen av rammene mellom oppvekstområdene. Det har vist seg vanskelig å ta i bruk modellen for budsjettåret 2006. Dette skyldes at det er vanskelig å tilpasse aktivitet/bemanning innenfor en så kort tidsfrist, da enkelte områder får store endringer i rammene. En har forsøkt å legge prinsippene om at det er antall elever som i hovedsak styrer rammefordelingen mellom områdene. Dvs., at skoler som har fått såkalt "klassesprekk" ikke automatisk får tildelt rammer til "ny klasse".

Felles for oppvekstområdene.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
2010 Barnehager		1 989 868	594 000
2020 Grunnskole		3 063 000	4 927 000
2220 Skoleskyss		3 700 000	3 900 000
Total netto utgiftsramme	7 771 053	8 752 868	9 421 000

Kommentar.

Netto utgiftene reduseres med 1,3 mill. kroner til barnehager. Dette skyldes at det forutsettes tilsvarende overføring til kommunen av skjønnsmidler som for 2005. Dette var ikke tatt med i budsjettet for 2005 på grunn av den usikkerhet som rådde om disse midlene.

Når det gjelder området for grunnskole er dette reelt økt med 1.600.000 kroner.

Av dette er 500.000 kroner avsatt til kommunal egenandel i forbindelse med kunnskapsløftet samt til oppfølging av vedtatt plan for kvalitetsutvikling innen oppvekst.

Videre er det avsatt 300.000 kroner til gjennomføring av leirskole for alle elevene i 8. klasse. Med denne avsetningen skal det være mulig å gjennomføre et kvalitativt meget godt opphold ved leirskole.

I tillegg er det lagt inn kr. 800.000,- til innkjøp av lærebøker i grunnskolen i forbindelse med innføring av ny læreplan.

Fordelingen av midlene mellom ungdomsskolene vil en komme tilbake til når utgiftene ved en slik gjennomføring er avklart.

5.2.2.1 Vuku, Garnes og Volden oppvekstområde.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reservert bevilgning		156 893	0
2010 Barnehager		-50 554	533 145
2020 Grunnskoler		22 087 471	22 744 489
2150 Skolefritidsordninger		-2 987	27 791
Total netto utgiftsramme	21 188 135	22 190 823	23 305 425

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Vuku, Garnes og Volden oppvekstområde for 2006 er på 23.305.425 kroner.

Budsjettet er svært stramt. De seinere årene har mange elever fått ulike diagnoser som medfører rettigheter av forskjellig karakter. Dette krever personell. Rammene har gjort det vanskelig å fylle alle de kravene til spesiell tilrettelegging dette medfører.

Det er ikke avsatt reserver for å imøtekomme ytterligere behov for endringer i driftsnivået.

Miljøarbeider/miljøterapeut tilsettes i oppvekstområdet. Arbeidsoppgavene er mange og krevende. Dette er et forebyggende tiltak som forventes å gi positiv effekt på oppvekstmiljøet i området.

I samarbeid med kulturskolen og HiNT igangsettes et prosjekt for elever med tilpasningsvansker på ungdomstrinnet. Musikk og friluftsliv vil være bærebjelker i opplegget.

I barnehagen i Vuku reduseres bemanningen. Det blir krevende å ivareta ungene sine behov når lærlingen avslutter læretida.

5.2.2.2 Stiklestad og Leksdal oppvekstområde.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reservert bevilgning		125 000	250 000
2010 Barnehager		1 091 459	1 440 340
2020 Grunnskoler		13 823 809	14 249 740
2150 Skolefritidsordninger		71 484	236 205
Total netto utgiftsramme	14 131 041	15 111 752	16 176 285

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Stiklestad og Leksdal oppvekstområde for 2006 er på 16.176.285 kroner.

Budsjettforslaget er en framskriving av driftsnivået høsten 2005 og med de endringer vi kjenner til for driftsnivået neste skoleår (høsten 2006). Dette innebærer virkningene av økt elevtall i 1. årstrinn ved Stiklestad skole høsten 2006, økt elevtall i 6. årstrinn ved Stiklestad skole høsten 2005 og økt timetall på småtrinnet. Dette er lagt inn med 24 timer fra høsten 2006.

Budsjettet er stramt, og er lagt på det grunnlag at det ikke skjer store uforutsette endringer i behov. Fritid er budsjettert ned kr. 250000. I samråd med lag og foreninger vil disse i hovedsak bli brukt eksisterende lag og foreninger til å ta ansvar for de kartlagte behov i oppvekstområdet.

Det vil bli lagt vekt på arbeid mot et helhetlig oppvekstmiljø.

Det er ikke avsatt midler til ferskvannprosjektet. Dette er et prosjekt som alle oppvekstområder ville kunne dra nytte av dersom det ble avsatt midler til daglig drift.

Vikarbruk er begrenset, og brukes kun ved fare for uforvarlig drift. Voksenteiteten er lav, spesielt i barnehagene.

Gode resultater i undersøkelser blant elever og foresatte og høy trivselsfaktor blant personalet gjør at vi gjerne tar fatt på et nytt år!

5.2.2.3 Ørmelen og Verdalsøra oppvekstområde.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reservert bevilgning		167 844	67 384
2010 Barnehager		1 295 175	634 590
2020 Grunnskoler		26 225 970	27 906 679
2150 Skolefritidsordninger		1 528 159	1 255 933
2313 Fritidsklubb Ørmelen		708 642	761 674
Total netto utgiftsramme	27 712 590	29 925 790	30 626 260

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Ørmelen og Verdalsøra oppvekstområde for 2006 er på 30.626.260 kroner.

Budsjettforslaget er en framskriving av driftsnivået høsten 2005 og med de endringer vi kjenner til for driftsnivået neste skoleår (høsten 2006). Dette innebærer virkningene av økt elevtall i 1. årstrinn ved Ørmelen skole våren 2006, økt timetall på småtrinnet, overgang av elever med spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning mellom barnehagene og skolene, samt videreføring av drifta i Kinokjelleren (fritidstiltak).

Budsjettåret 2005 vil gå med et overforbruk (jfr. kvartalsrapportene 2005) på grunn av økt elevtall i 1. årstrinn ved Ørmelen skole, tilflytting av elever med særskilte opplæringsbehov og markant økning i behov for spesialundervisning ved skolene. I tillegg er det også et økt behov for assistenter i oppvekstområdet for oppfølging av elever/ gruppe av elever og barn i barnehagene med særskilte behov.

Fokus på arbeid med det helhetlige oppvekstmiljøet må økes i samhandling med naturlige samarbeidspartnere som foresatte, tverrfaglig kompetanse i kommunen, og andre.

Konsekvenser.

- Budsjettforslaget er meget stramt og stiller store krav for gjennomføring.
- Det er ikke avsatt reserver for å imøtekomme ytterligere behov for endringer i driftsnivået. Eventuelle tilflyttinger som medfører deling/ behov for spesialundervisning/ spesialpedagogisk hjelp er ikke mulig innenfor budsjettforslaget.
- Vikarpottene er redusert ytterligere, svært krevende !
- Voksenteiteten (lærere, førskolelærere og assistenter) i oppvekstområdet er svært lavt i forhold til utfordringene. Store barnegrupper pr. voksen i barnehagene og skolene må slå sammen større grupper neste år. Store grupper over tid er svært uheldig i forhold til elevenes læringsutbytte/ oppfølging av elever/ tilpassa opplæring.
- Det er ikke avsatt midler for nødvendig oppdateringer på inventar/ utstyr, tekniske hjelpemidler (datautstyr o.a) for gjennomføring av de nye læreplanene i skolen. Enhetene ønsker også fokus på alternative arbeidsformer i både skole og barnehage. Videreutvikling av effektive team/ teamorganisering krever også oppdateringer innen datautstyr o.a.
- Det må arbeides videre med å tilpasse driftsnivået til rammene. Det kan være behov for ytterligere tiltak for å redusere driftskostnadene.

5.2.2.4 Verdalsøra ungdomsskole.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reserverte bevilgninger		27 239	0
2020 Grunnskoler		17 979 482	18 991 243
3800 Svømmehallen		899 530	899 655
Total netto utgiftsramme	19 254 199	18 906 251	19 890 898

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Verdalsøra ungdomsskole for 2006 er på 19.890.898 kroner. Budsjettet tar utgangspunktet i inntil 360 elever ved skolen. En ytterligere økning av elevtallet høsten 2006 vil føre til flere elever pr lærer. Tilpasset opplæring til hver enkelt elev vil dermed by på enda større utfordringer enn de skolen har i dag.

5.2.2.5 Vinne og Ness oppvekstområde.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reservert bevilgning		184 497	250 000
2311 Barne- og ungdomsarbeid		0	45 000
2010 Barnehager		1 037 266	1 413 761
2020 Grunnskoler		13 389 056	14 834 638
2150 Skolefritidsordninger		565 435	532 122
Total netto utgiftsramme	15 758 476	15 176 254	17 075 521

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Vinne og Ness oppvekstområde for 2006 er på 17.075.521 kroner. Grunnlaget for budsjettforslaget er en framskriving av driftsnivået høsten 2005. Det er lagt inn virkninger av at Vinne skole vil få en ekstra elevgruppe, helårsvirkning av økt timetall på småtrinnet, oppretting av feilbudsjettering av moms for 2005, overgang av elever med spesialundervisning/ - pedagogisk hjelp mellom barnehager og skoler, videreføring av prosjektet "alternative opplæringsformer" fram til sommeren 06, ekstra bevilgning til arbeid opp mot fritid og en oppretting i forhold til at utgifter til praksislærere var feilbudsjettert for 2005. Oppvekstområdet vil gå med et overforbruk på ca. 1.mill. for 2005.

I oppvekstområdet blir det leid inn vikar i bare ca. 40 – 45 av fraværet.

I området ble det for 2005-06 tilrådd 185 uketimer på grunn av spesielle opplæringsbehov. Av dette gjorde virksomhetsleder enkeltvedtak på til sammen 120 timer. I tillegg kommer ressursene til ekstra assistenter. En stor del av dette ekstra opplæringsbehovet er for barn som har store tilpasningsvansker / sosiale vansker på grunn av forhold i eget oppvekstmiljø. En viktig satsing framover er å arbeide med det helhetlige oppvekstmiljøet, og å arbeide med alternative opplæringsformer som et forebyggende tiltak. På den måten regner området redusere antall enkeltvedtak og å styre ressursbruken mot mestringstiltak / - arenaer for flere og flere.

Ved å tilsette miljøterapeut, høste erfaringer fra prosjektet "Alternative opplæringsformer" og skolere alle ansatte i forhold til MI-teori, læringsstiler og læringsstrategier, regner vi med å høste erfaringer og å iverksette tiltak som gir en bedre målretta bruk av ressursene.

Budsjettet for 2006 er veldig stramt, tjenestetilbudet vil holdes på 2005-nivå og personalslitasjen vil fortsette å øke. Det ligger ingen økonomiske reserver inne til å ta unna utfordringer som er ukjent pr. dato. Derfor er faren for overforbruk i 2006 til stede. Tilbudene kan ikke reduseres ytterligere for å ta nye ting.

5.2.3 Kulturtjenesten.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1000 Ungdomsrådet		50 000	50 000
1200 Administrasjon		993 067	992 603
1809 Reserverte bevilgninger		13 824	0
2020 Kulturelle skolesekken		160 000	124 600
2311 Barne og ungdomsarbeid		102 000	102 000
2315 Utekontakten		32 685	0
2344 Fritidstilbud eldre og funksjonshemmede		35 700	35 700
3700 Bibliotek		1 941 673	2 065 886
3770 Kunstformidling		2 646 350	2 646 350
3801 Andre idrettsformål		1 395 200	1 395 200
3830 Musikk og kulturskole		1 705 517	2 220 700
3853 Andre kulturtiltak		220 400	220 400
3920 Tilskudd trossamfunn		86 000	130 000
Kulturtjenesten	9 446 439	9 382 416	9 983 439
3900 Kirkelig administrasjon		3 885 000	3 483 000
3930 Kirkegårder, gravlunder m.v		1 200 000	1 754 000
Kirken	5 585 000	5 085 000	5 237 000
Total netto utgiftsramme	15 031 439	14 467 416	15 220 439

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Kulturtjenesten for 2006 er på 9.983.439 kroner. I hovedsak er budsjettforslaget for alle områder bortsett fra kulturskolen en videreføring av dagens drift. Når det gjelder kulturskolen er det lagt inn husleie for skolens flytting til Tindved kulturhage. Budsjettet for kulturskolens drift forøvrig er styrket i samsvar med vedtatt opptrappingsplan for undervisningstilbudet i kulturskolen.

Kirkens budsjett for 2006 er på 5.237.000 kroner. Dette er i samsvar med forslaget fra Verdal kirkelige fellesråd.

5.2.4 Flyktingetjenesten

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reserverte bevilgninger		14 098	0
2131 Voksenopplæring flykninger		436 297	653 056
2421 Flyktingekoordinering		3 257 285	3 566 596
2750 Introduksjonsprogram			5 500 000
2810 Økonomisk sosialhjelp		8 344 921	2 909 921
Total netto utgiftsramme	12 420 501	12 052 601	12 629 573

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Flyktingetjenesten for 2006 er på 12.629.573 kroner. Utgifter til Introduksjonsprogrammet er i medhold av reglene for Kostra trukket ut fra funksjonen for Økonomisk sosialhjelp

Budsjettforslaget er basert på de flyktninger som kommunen har mottatt pr.dags dato innenfor integreringstilskuddsperioden, 2002-2005, og det antall som kommunen har gjort vedtak om å motta i 1006, dvs. 30 nye flyktninger i 2006.

Integreringstilskuddet, beregnet til 14,5 mill. kroner for 2006, er lagt som grunnlag for forslaget. Differansen mellom flyktingetjenestens forslag og integreringstilskuddet skyldes at det er lagt ut midler til andre enheter for gjennomføring av tiltak for flyktninger. Dette dreier seg om en sum på ca. 2 mill. kroner.

Vi har i femårsperioden en økning i antall bosatte, og en reduksjon i forhold til fraflyttinger, pga. restriktiv sekundærbosettingsmuligheter.

Introduksjonsloven som trådte i kraft 1.sept.2004, et toårig kvalifiseringsløp, og gir den enkelte rett til å motta introduksjonsstønad ved deltakelse i introduksjonsprogram, medfører merkostnader. KS har vurdert merkostnader til 40.000 pr/år/deltaker. Barnetrygd, bostøtte, barnebidrag kommer ikke til fradrag i stønaden, og stønaden er ikke behovsprøvd. For deltakelse i program er stønaden på årsbasis lik to ganger folketrygdens grunnbeløp.

5.2.5 Pleie og omsorg samlet.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006 for pleie og omsorgsområdet samlet.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reserverte bevilgninger	0	141 302	0
2340 Støttekontakt eldre og funksjonshemmede	0	1 078 106	1 082 670
2341 Dagtilbud eldre og funksjonshemmede	0	354 081	708 535
2342 Avlastning for pårørende	0	479 743	487 113
2530 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	0	56 089 720	58 467 121
2540 Hjemmehjelp	0	7 898 190	8 624 156
2541 Hjemmesykepleie	0	22 394 403	27 082 288
2542 Omsorgslønn, brukerstyrt pers.assistanse	0	1 851 500	2 040 350
2545 Annen pleie omsorg hjelp i hjemmet	0	17 838 243	18 560 481
2720 Arbeid for yrkes/utviklingshemmede	0	700 000	700 000
Total netto utgiftsramme	102 469 186	108 825 288	117 752 714

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Rådmannens budsjettforslag for pleie og omsorgsområdene for 2006 er på 117.752.714 kroner.

Innledningsvis knyttes det kommentarer og konsekvensbeskrivelse til hele pleie og omsorgsområdet samlet. Under gjennomgangen for det enkelte virksomhetsområde gis det utfyllende kommentarer til forslaget.

Budsjettene for omsorgsområdene er styrket som forutsatt i vedtatt økonomiplan. Dette vil si at det foreslås opprettet tilsammen ca. 12 årsverk knyttet til demensavdelingen ved Vinne pleie og omsorgsdistrikt og nye omsorgsboliger/trygghetsboliger i Vuku omsorgsdistrikt og i Vinne pleie og omsorgsdistrikt.

I tillegg opprettes det ca. 5 nye årsverk knyttet til omsorgsboligene ved Øra Bo- og helsetun. Det forutsettes, i tråd med vedtatt økonomiplan, at disse finansieres gjennom omfordeling av bruken av psykiatrimidler.

I 2005 bruker pleie og omsorgsområdene ca. 5 årsverk mer til hjemmesykepleie enn hva som er forutsatt i budsjettet. Alle områdene beskriver situasjonen innen hjemmebasert omsorg som svært krevende og vanskelig. Presset på de hjemmebaserte tjenestene øker blant annet som følge av at pasienter utskrives tidligere fra sykehusene. Dette har en ikke funnet mulighet til å styrke i forslaget til budsjett. Dette vil etter rådmannens mening være et av de mest problematiske områder i årets budsjettforslag.

5.2.5.1 Vinne pleie- og omsorgsdistrikt.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reservert bevilgning		45 581	0
2530 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon		19 727 413	21 369 000
2540 Hjemmehjelp		2 345 568	2 868 544
2541 Hjemmesykepleie		8 031 140	10 974 000
2545 Annen pleie, omsorg, hjelp i hjemmet		4 314 500	4 463 000
Total netto utgiftsramme	32 844 754	34 464 202	39 674 544

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Vinne pleie og omsorgsdistrikt for 2006 er på 39.674.544 kroner.

Til det enkelte ansvarsnummer kan følgende kommenteres:

Pleie, omsorg, hjelp i institusjon.

Det er innlagt et halvt årsverk for aktivitør. Utgiftene til dette dekkes ved bruk av gavemidler.

Det er ikke innlagt nye ressurser innenfor sykeavdelingen ved Ørmelen Bo- og helsetun. De 4 plassene for kreft/alvorlig syke er meget krevende. Noe mer ekstrahjelp kan bli nødvendig i perioder. I årets budsjett, skulle Vinne pleie- og omsorgsdistrikt redusere budsjettet med kr 550.000,-. 1 årsverk i sykeavdelingen og 0,6 årsverk i hjemmehjelp. Reduksjon i hjemmehjelp er foretatt. Alle turnuser er omlagt. I sykeavdelingen var det ikke mulig å redusere med mer enn 0,25 årsverk, 0,75 årsverk gjenstår således. Bestrebelsene på dette fortsetter ut i 2006.

På demensavdelingen er det lagt inn 3,3 til en ressurskrevende bruker. Dette koster anslagsvis kr 1,7-1,8 millioner pr. år. Ca. 2,75 årsverk er fast tilsatte på denne bruker fra 2005. Styrkingen er i samsvar med de prioriteringer som ble gjort i økonomiplanen for 2006-09.

Hjemmehjelp.

Hjemmehjelpe er redusert med 0,5 årsverk. Denne årsverksressursen er overført til hjemmesykepleien. Her er en 50 % stillingsreduksjon, som er overført til hjemmesykepleien. "Timelønnet" hjemmehjelp tilsvarende 0,75 % årsverk er redusert til ca. 0,50 % årsverk fra 2006.

Hjemmesykepleien

Her er det foretatt en styrking av budsjettet med 5 årsverk for 2006. Dette er årsverk som skal bemanne de nye omsorgsboligene/trygghetsboligene som tas i bruk i november 2005. Denne styrkingen er i samsvar med prioriteringer i vedtatt økonomiplan.

I tillegg er det lagt inn 0,5 årsverk "Urinlab". Dette finansieres ved bruk av psykiatrimidler.

I hjemmesykepleien bruker en pr. idag ca. 2 årsverk mer enn hva som er forutsatt i budsjettet for 2005. Det er heller ikke funnet rom for dette i budsjettforslaget for 2006. Det vil være en tilnærmet umulig oppgave å skulle gi en tilfredsstillende hjemmetjeneste uten disse to årsverkene. Flere nye omsorgsboliger blir ferdige. Det er mye tilflytting og tildels nylig tilflyttet brukere i Verdal kommune. Omsorgsboligene på Stekke, "gamle" som nye, krever økede og store ressurser, anslagsvis 5,00-6,00 årsverk i alt.

Det er for øvrig Vinne pleie- og omsorgsdistrikt som har nattpatruljen i de sentrale strøk av Verdal, i alt 4 årsverk.

Det er planlagt ferdigstilling av 8 nye omsorgsboliger fra oktober 2006. Dette vil kreve 3 nye årsverk. Dette er det ikke funnet rom for i budsjettforslaget. Det forutsettes at dette prioriteres for 2007.

Tiltak funksjonshemmede.

Bemanningen er økt med 1,2 årsverk fra 2004. Verdal kommune mottar statstilskudd for "tung" bruker med ca. kr 500.000,-. Dette er også innlagt i 2006-forslaget.

På Stekke er det 3 mindre leiligheter, hver på ca. 25 kvadratmeter. Disse er registrert som sykeheimsplasser og skulle nyttes til rehabilitering. Dette har ikke fungert etter hensikten. Leilighetene har vært nyttet til korttidsplasser i forskjellige former. Dette påfører Verdal kommune et ikke ubetydelig økonomisk tap. Det foreslås at fra 2006 blir disse 3 leiligheter utleid i kortere tid (ikke over 12 måneder) til personer som trenger et botilbud grunnet helsemessige forhold. Dette kan være i påvente av omsorgsbolig og sykeheimsplass. Leien foreslås lagt som for boligene på Stekke for øvrig.

5.2.5.2 Øra pleie- og omsorgsdistrikt.**Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.**

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reserverte bevilgninger		76 695	0
2340 Støttekontakt eldre og funksjonshemmede		1 078 106	1 082 670
2341 Dagtilbud eldre og funksjonshemmede		354 081	708 535
2342 Avlastning for pårørende		479 743	487 113
2530 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon		36 362 307	37 098 121
2540 Hjemmehjelp		3 006 787	3 040 952
2541 Hjemmesykepleie		6 919 094	6 911 134
2542 Omsorgslønn, brukerstyrt pers.assistanse		1 801 500	1 990 350
2545 Annen pleie omsorg hjelp i hjemmet		13 523 743	14 097 481
2720 Arbeid for yrkes/utviklingshemmede		700 000	700 000
Total netto utgiftsramme	60 299 070	64 302 056	66 116 356

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Øra pleie og omsorgsdistrikt for 2006 er på 66.116.356 kroner.

Budsjettet er lagt med utgangspunkt i de ressursene området har tildelt i dag.

Det er lagt inn 50 prosent aktivitørstilling knyttet til dagtilbudet ved Verdal Bo- og helsetun. Denne forutsettes dekkes av gavemidler også i 2006.

Hjemmesykepleien bruker konsekvent 2- 3 årsverk mer enn budsjettet. Dette kompenseres vi i noen grad ved omfordeling av hjemmehjelpsressurser og en stor grad av korting i vakter. På sikt vil ikke dette være mulig, da hjemmehjelp nå har et nivå som vil kreve økt behov for ressurser. I tillegg vil vi måtte ansette fast det personalet som vi i dag bruker i hjemmesykepleien som kontinuerlige ”vikarer”, ekstraressurser.

Det er i budsjettforslaget ikke funnet mulighet til nye årsverk innen hjemmesykepleien. Boligene for alvorlig psykisk syke ble tatt i bruk oktober 2005. Brukerne krever døgnbemanning, 5,7 årsverk. Det er for 2006 ikke lagt inn nye årsverk til dette i forslaget. I økonomiplanen for 2006-09 er det forutsatt at dette stillingsbehovet skal dekkes gjennom en omfordeling av psykiatrimidlene. Dette må snarest følges opp med handling.

Det arbeides for å evt. utvide ASVO med 5 tilrettelagte arbeidsplasser. For kommunen vil dette utgjøre en merutgift på ca. 200.000. Dette er det ikke tatt høyde for i budsjettet.

Behovet for brukerstyrt personlig assistent øker. Det er ikke økt tilsvarende 0,7 årsverk i forhold til bruker som tildeles BPA høsten 2005.

5.2.5.3 Vuku pleie- og omsorgsdistrikt.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reserverte bevilgninger		19 026	0
2540 Hjemmehjelp		2 545 835	2 714 660
2541 Hjemmesykepleie		7 444 169	9 197 154
2542 Omsorgslønn		50 000	50 000
Total netto utgiftsramme	9 325 362	10 059 030	11 961 814

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

- Åpning av de 7 nye omsorgsboligene i Vuku med døgnbemanning krever 2,3 mill. dette tilsvarer 5 årsverk. Det er lagt inn 4 årsverk fra 2005. Det forutsettes 1 årsverk dekket gjennom psykiatrimidlene for å kunne dekke døgnbemanning.
- Det er ikke funnet økonomisk dekning til døgnbemanning for å oppfyllekrav etter brannforskriften før boligene i Vuku åpnes først ca 1 mars 2006.
- Hjemmesykepleien hadde i 2005 et overforbruk på ca 1,5 stilling, hovedsakelig brukt på helg og kveld - dette ble dekt opp av midler lagt inn for oppstart av de nye omsorgsboligene ved Vuku bo og helsetun. Det er ikke midler til å videreføre disse i 2006. Vi mener at opprettelse av trygghetsplasser med bemanning ved Vuku bo og helsetun vil avhjelpe dette i noen grad, men behovet for hjemmesykepleie er sterkt økende.

5.2.6 Sosialtjenesten.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reserverte bevilgninger		12 729	0
2333 Krisesenter, incestsenter		104 000	41 100
2420 Sosial rådgiving og veiledn.		3 366 440	3 983 708
2810 Økonomisk sosialhjelp		7 500 000	7 903 445
Total netto utgiftsramme	11 962 928	10 983 169	11 928 253

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Sosialtjenesten for 2006 er på 11.928.253 kroner.

Budsjettforslaget for sosialtjenesten innebærer en styrking av bemanningen med ett årsverk. For å nå målene for tjenesten er en avhengig av å ha tilstrekkelige personellressurser til oppfølging av tiltak.

I tillegg til dette vil det være fokus på effektivisering av forvaltningsoppgaver for å friggi ressurser til oppfølging av brukere.

Tjenesten vil også, sammen med samarbeidspartnerne i Arbeid & Velferd, aktivt involvere seg i konkrete forebyggende tiltak som både på kortere og lengre sikt vil kunne gi besparelser på utbetaling av økonomisk sosialhjelp. Eksempler på dette er et prosjekt med utprøving av ordning med miljøvaktmester til oppfølging av bruker i bolig, nytt samarbeidsprosjekt om inkludering av innvandrere og flyktninger i arbeidslivet og delprosjekt intern i Arbeid & Velferd for ytterligere å strømlinjeforme tiltaksarbeidet på tvers av særetatsvirkemidlene.

5.2.7 Teknisk drift.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reserverte bevilgninger		22 311	0
1900 Kommunale bygg		17 099 444	17 382 000
3151 Kommunale boligområder		214 600	381 700
3152 Festetomter		-135 000	-95 000
3330 Kommunale veger		4 193 365	4 280 000
3331 Gatebelysning		721 000	810 000
3350 Parker		539 000	634 000
3400 Kommunalt vannrenseanlegg		1 886 000	2 045 000
3450 Kommunalt vannverk, distribusjon av vann		-6 394 559	-6 065 000
3500 Avløpsrensing		3 610 000	3 620 000
3530 Drift/vedlikehold av avløpsnettet		-11 891 207	-11 395 000
3550 Renovasjonstjenester		0	0
3601 Elveforbygging		75 000	75 000
Total netto utgiftsramme	10 799 139	9 939 954	11 672 700

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Forslaget til budsjett for Teknisk drift for 2006 er på 11.672.700 kroner.

Verdal kommune har i dag ca 65.000 m² bygg samt ca 100.000 m² uteareal i tilknytning til byggene. Følgende hovedtrekk kan trekkes ut fra forslag til budsjett for drift kommunale bygg.

- Eksisterende strømkontrakt går ut ved årsskiftet. Er nå ute på tilbudskonkurranse i regi av Frostatingssamarbeidet. I budsjettet er det forutsatt en økning av strømprisen på 8,0 øre/kwh eks. avgifter. Dette vil medføre en merkostnad på energi på ca. 1,0 mill.kr. årlig.
- Denne økningen forutsettes i stor grad kompensert ved økte husleieinntekter på 20 nye omsorgsboliger på Ørmelen Bo og Helsetun, PsykatriboligerVerdal Bo og Helsetun og Omsorgsboliger Reinsholm.
- En har ikke lagt inn økning i postene for vedlikehold, materiellinnkjøp og kjøp av tjenester.
- Antall årsverk innenfor sektoren kommunale bygg forutsettes uendret fra 2005.
- Forøvrig er det små justeringer.

I tidligere utredninger og planer har det vært forutsatt en styrking av vedlikeholdet på bygningsmassen. Realiteten i dette budsjettforslaget er en videreføring av nivået i 2005.

Dette medfører at vedlikeholdsmidlene i hovedsak går med til reparasjon av bygningskader ved innbrudd og hærverk, faste vedlikeholdsavtaler på tekniske anlegg samt absolutt nødvendige reparasjoner på bygningsmassen. Kravet fra brukere og tilbudet av tjenester harmoniserer ikke. Dette merkes med økende slitasje på arbeidsstokken. Det kan nevnes at antall årsverk i vaktmesterstyrken nå er på det halve i forhold til for 5 år siden selv om arealet har økt fra 50.000 m² til 65.000 m².

For de 100.000 m² uteareal i tilknytning til kommunens bygningsmasse, er det ikke budsjettert vedlikehold, verken med personell eller utstyr. Dette medfører at områdene forfaller, bl.a. at plen ikke blir slått, eller meget sjeldent.

- Det er knappe midler til vedlikehold av kommunale parker. Også budsjettforslaget for 2005 vil medføre at kun parkanlegg i sentrum vil bli vedlikeholdt.

- Kommunale veger er budsjettert på samme nivå som for 2005 justert for prisstigning. Blant annet har det vært gjennomført en reforhandling av brøytekontraktene i høst noe som medfører en økning på anslagsvis kr.300.000 – 400.000,- i kjøp av tjenester til vegformål. Dette innebærer fortsatt forfall av det kommunale vegnett. Blant annet vil det ikke være rom for reasfaltering innenfor driftsbudsjettet.
- For de tjenester som finansieres over de kommunale avgifter (vann, kloakk) opprettholdes aktiviteten på dagens nivå. Dette er et akseptabelt driftsnivå for disse tjenestene.

5.2.8 Brann og beredskap.

Tabellarisk oversikt over forslaget til budsjett 2006.

	Regnskap 2004	Budsjett 2005	Budsjett 2006
1809 Reserverte bevilgninger		11 634	0
3380 Feiervesen		-164 073	-198 621
3390 Brannvesen		4 589 565	4 745 041
3391 Oljevernberedskap		60 000	55 000
3392 Sivilforvaret		55 000	55 000
Total netto utgiftsramme	4 742 578	4 552 126	4 656 420

Kommentarer/konsekvenser av forslaget til Budsjett 2006.

Det er ikke funnet rom til ny stilling innen brannvesenet for 2006. Brannvesenet kan ikke gjennomføre sine brannforebyggende oppgaver ihht. lov/forskrift, selv om dette ble vedtatt i brannordningen allerede i 1998.

Dette er fra brannvesenets side beklagelig og gjør at det brannforebyggende arbeidet i kommunen blir mangelfullt og tilfeldig utført.

6. Innherred samkommune.

Budsjettforslaget for Innherred samkommune vil bli framlagt for samkommunestyret i møte 1. desember. Forslaget og behandlingen i samkommunestyret vil følge budsjettsaken for Verdal kommune når denne skal behandles i kommunestyret den 12. desember.

Verdal kommunes andel av budsjettet for ISK er 50.953.000 kroner Dette er 1 mill. kroner over beløpet som ligger inne i økonomiplanen for Verdal kommune for perioden 2006-09. Dette skyldes at avsetningen i økonomiplanen på 1 mill. kroner til styrking av legevaksordningen er overført til Helse-/rehabiliteringsenheten i ISK. Denne lå inne i området for rådmannen ved behandling av økonomiplanen.

Korrigert for dette er overføring til ISK i samsvar med vedtatt økonomiplan.

7. Vedlegg.

- Styringskort for 2006
- Betalingssatser, gebyrer for 2006
- Økonomiplan/Budsjett for Verdal kirkelige fellesråd